

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1895. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan i kraft af §. 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden tisdagen den 15 januari 1895 samt chefen för kongl. justitiedepartementet tillkännagifvit, att han jemlikt riksdagsordningens föreskrift samma dag till granskning emottoge de riksdagsordningens föreskrift samma dag till granskning emottoge de riksdagsordningens föreskrift afseende å hvilka sådan åtgärd kunde ifrågakomma, så och efter det granskningen af de aflemnade fullmagterna försiggått, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssal

Onsdagen den 16 januari

kl. 11 f. m.

Herr Stråle framträdde till talmansbordet och yttrade: Herrar ledamöter af Riksdagens Första Kammare! Bland kammarens närvarande ledamöter har jag bevistat de flesta riksdagar; och åligger det följaktligen mig, jemlikt 33 § riksdagsordningen, att, innan talmän äro förordnade, föra ordet i kammaren. Jag helsar då eder, mine herrar, välkomne att utföra det ansvarsfulla värf, hvartill medborgares förtroende kallat eder.

Ja, i sanning ett ansvarsfullt värf; ty ett flertal skiftande ärenden, deribland åtskilliga, kanske många af högviktig innebörd, skola af eder handläggas.

Att mer eller mindre skiljaktiga åsichter härvid kunna komma att uppträda är naturligt; men meningsskiljaktigheter sakna ju egentligen betydelse, då kärlek till fäderneslandet och gemensam sträfvän att bereda detta en lycklig framtid nu, såsom tillföre, bestämmer kammarens beslut.

Med den varmaste önskan, att Gud skyddar och bevarar vår Konung och vårt fädernesland, öppnar jag kammarens sammanträde.

Sedan herr ordföranden derefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf herr ordföranden, att han på grund af bestämmelsen i 1 § 2 mom. af kammarens ordningsstadga anmodat kanslisekreteraren friherre A. Alströmer att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra kammarens protokoll, äfvensom att herr ordföranden för tillfället anställt kansli-biträden och vaktbetjening till erforderligt antal.

Upplästes följande från kongl. justitiedepartementet ankomma handlingar:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 15 januari 1895.

Sedan till följd af stadgandet i 32 § riksdagsordningen herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmagter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom kongl. kanslihuset af fullmäktige i riksbanken herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige, f. d. statsrådet m. m. P. J. von Ehrenheim, vice ordföranden, lektorn m. m. H. R. Törnebladh och lektorn S. G. von Friesen, samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland desse fullmäktige, generaldirektören m. m. F. A. Anderson, vice ordföranden, statskommissarien m. m. P. Samzelius och f. d. bergsbrukssidkaren J. Johansson.

Vid den granskning af ingifna fullmagter för ledamöter af Första Kammaren, som härvid företogs, anmärktes, att i några af fullmagterna förekomme smärre afvikelser från det i 10 § riksdagsordningen föreskrifna formulär, men då samma afvikelser icke vore af beskaffenhet att derigenom meningen förändrades eller otydlighet föranleddes, ansågos dessa fullmagter i likhet med de öfriga, mot hvilka anmärkning ej förekom, böra godkännas.

Protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle meddelas Första Kammaren, hvarjemte förteckning å de kammarens ledamöter, hvilka inför herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmagter, skulle tillika med fullmagterna till kammaren öfverlemnas.

In fidem
Albert Petersson.

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Första Kammare, hvilka den 15 januari 1895 inför chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmagter.

Stockholms stad	Justitierådet Carl Gustaf Hammarskjöld.
Södermanlands län	{ Kabinettskammarherren greve Axel Fredrik Claesson Wachtmeister.
Jönköpings län	{ Godsegaren Carl Erik Hallgren. Ingenjören C. Jehander.
Kalmar läns norra lands- tingsområde.....	{ Godsegaren Carl Ulrik Samuel Lybeck.
Gotlands län	Landshöfdingen Per Gustaf Emil Poignant.
Malmöhus län.....	{ Hofjägmästaren friherre Nils Axel Arvid Trolle. Landshöfdingen Robert Dickson.
Malmö stad	{ F. d. landssekreteraren Jöns Peter John Krok.
Hallands län	Godsegaren Fredrik August Sebastian Tham.
Göteborgs och Bohus län	{ Biskopen Edvard Herman Rodhe. Häradshöfdingen Sebastian Oscar Gustaf Bergius.
Elfsborgs län	{ Hans excellens herr riksmarskalken friherre Fredrik von Essen. Fabriksidkaren P. J. Andersson.
Vermlands län	{ F. d. advokatfiskalen C. E. Ljungberg. Disponenten Wilhelm Bergström.
Gefleborgs län	Bruksegaren Christian Lundeborg.
Vesternorrlands län.....	{ Disponenten Olof Björklund. Bruksegaren Johan Petter Dahlberg.
Vesterbottens län	{ Generaldirektören August Theodor Almén. Jägmästaren Frans Oscar Bremberg.

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes upprop af kammarens ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

herr Almström,
 „ Almgren, Oscar,
 „ Björnstjerna,
 hans excellens herr statsministern Boström,
 herr von Ehrenheim,
 „ Abelin,
 „ Almqvist,
 „ Hasselrot,
 „ Jeansson,
 „ af Burén,
 friherre von Otter,
 greve Hamilton,

herr Tornerhjelm,
" Bondesson,
" Paulsson,
" Sanne,
" Wærn,
" Fock,
friherre Klingspor,
herr Rudebeck,
" Billing,
" Reuterswärd,
" Pettersson, Carl Fredrik,
" Nisser, Ernst Martin,
" Widmark,
" Ölander,
grefve Sparre,
herr Dahlberg,
" Roman,
" von Stapelmohr.

Af ofvan upptagne såsom frånvarande antecknade ledamöter hade förhinder att i dag tillstädeskomma anmälts af grefve Hamilton, friherre Klingspor samt herrar Rudebeck, Reuterswärd och Pettersson.

Derjemte hade insändts följande läkarebetyg, som nu upplästes:

Att assessorn och kommandören m. m. herr *C. B. Hasselrot* till följd af synnerligen svag helsa är hindrad att vid nu instundande riksdags början infinna sig i Stockholm, varder härmed på heder och samvete intygadt

Borgholm den 10 januari 1895.

E. G. Aréen.

Las.-läkare.

Att deltaga i den deputation, som enligt § 33 riksdagsordningen borde afgå till Hans Maj:t Konungen för att begära utnämmandet af talman och vice talman, hade af herr ordföranden utsetts följande tolf personer:

herr Poignant, såsom ordförande,
grefve Wachtmeister,
herr Hallgren,
" Jehander,
" Lybeck,
friherre Trolle,
herr Krok,
" Tham,
" Ljungberg,

herr Bergström,
” Dahlberg,
” Bremberg.

Sedan den utsedda deputationen härefter afgått till kongl. slottet och efter en stunds förlopp återkommit, tillkännagaf deputationens ordförande, att Hans Maj:t Konungen behagat till talman i Första Kammaren utnämna f. d. statsrådet, riddaren och kommandören af Kongl. Maj:ts orden m. m. herr Pehr Jakob von Ehrenheim och till vice talman kammarherren, kommandören med stora korset af kongl. vasaorden, kommandören af kongl. nordstjerneorden, första klassen, m. m. grefve Nils Gustaf Alexander Sparre, hvilka båda nu åtföljde deputationen till kammaren.

Herr talmannen, som nu intog talmansplatsen, yttrade följande hellsuingsord till kammaren: Mine herrar! Då jag äfven vid denna riksdag fått mottaga det dyrbara förtroendet att vara talman i denna kammare, anhåller jag att nu såsom förr få vid utöfningen af mitt viktiga kall påräkna stödet af edra insigter och eder välvilja.

Härefter anmälde herr talmannen, att någon ansökning till sekreterarebefattningen hos kammaren icke inkommit, och hemställde, huruvida kammaren behagade genast företaga val af sekreterare.

Sedan denna hemställan besvarats med ja, företogs valet; och befans, efter valförrättningens slut, hafva blifvit till sekreterare hos kammaren utsedd:

kanslirådet *A. von Krusenstjerna* med samtliga afgifna eller 84 röster.

Herr talmannen yttrade, att han, efter samråd med Andra Kammarens talman, finge föreslå, att kammaren fredagen den 18 i denna månad ville företaga val af *dels* fyra ledamöter för att, jemte talmannen, tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening, *dels* tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna, *dels* ock två ledamöter att hafva inseende öfver Riksdagens kansli, äfvensom att val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten måtte anställas nästkommande onsdag den 23 i denna månad.

Detta förslag antogs.

Herr talmannen yttrade vidare, att han, enär kammarens sammanträden i allmänhet icke började tidigare än kl. 11 f. m., ansåge

sig böra erinra derom, att det till nästa onsdag utsatta sammanträdet, i likhet med hvad förut varit brukligt, då val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten förrättats, komme att börja kl. 10 f. m.

Herr Stråle erhöll på begäran ordet och yttrade:

Jag tillåter mig hemställa, att vid innevarande riksdag antalet suppleanter från denna kammare i de ständiga utskotten måtte bestämmas sålunda:

i konstitutionsutskottet	8,
i statsutskottet	9,
i bevillningsutskottet	8,
i bankoutskottet	6
och i lagutskottet	8.

Sedan herr *Lundeberg* hemställt, huruvida icke kammaren behagade bestämma antalet suppleanter i bevillningsutskottet till 10, och herr *Stråle* återtagit sin hemställan i denna del och instämt med herr *Lundeberg*, beslöt kammaren, att antalet suppleanter från kammaren vid denna riksdag skulle vara:

i konstitutionsutskottet	8,
i statsutskottet	9,
i bevillningsutskottet	10,
i bankoutskottet	6
och i lagutskottet	8.

Tillkännagafs, att Kongl. Maj:t genom offentligt anslag i nåder bjudit och kallat denna lagtima riksdags samtliga ledamöter att nästkommande torsdag den 17 i denna månad kl. 11 f. m. infinna sig i S:t Nicolai eller stadens storkyrka samt att, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begifva sig till rikssalen för att der inhemta hvad Kongl. Maj:t hade att Riksdagen meddela.

Kanslirådet von Krusenstjerna fick härefter företräde, underrättades att han af kammaren blifvit vald till sekreterare och öfvertog protokollsföringen.

In fidem
Aug. Alströmer.

Herr talmannen yttrade: Jag får tillkännagifva, att till kammarens förfogande öfverlemnats, bland annat, 100 inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande; och hemställer jag, att fördelning af dessa biljetter må få ske i enlighet med hvad som bestämdes den 16 januari 1892.

Till denna hemställan lemnade kammaren sitt bifall; hvarefter kammaren på framställning af herr talmannen beslöt, att fördelningen af ifrågavarande biljetter skulle ske efter slutet af kammarens sammanträde denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 1,11 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Torsdagen den 17 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 10,30 f. m.

Upplästes fyra inlemnade läkarebetyg af följande lydelse:

Att vice talmannen herr grefve *Gustaf Sparre* lider af halsfluss (angina tons.) och på grund deraf bör hålla sig inne på sina rum några dagar intygas på begäran.

Stockholm den 17 januari 1895.

Erik Tengstrand,

Leg. läkare.

Att ledamoten af Första Kammaren herr grefve *R. Hamilton* på grund af sjukdom (influenta) är förhindrad infinna sig vid stundande riksdags början intygas på heder och samvete.

Svedala den 14 januari 1895.

A. Ottoson,

e. prov. läkare.

Ledamoten af Riksdagens Första Kammare m. m. friherre *Carl Klingspor* lider f. n. af strupkatarr (laryngitis), hvarför han under några veckor är förhindrad att deltaga i Riksdagens arbete, intygas. Skara och Råbäck den 15 januari 1895.

A. H. Christenson,
Bataljons- och stadsläkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare m. m. grosshandlaren *Johan Jeansson* i Kalmar till följd af sjukdom icke kan deltaga riksdagsgöromålen under första delen af innevarande riksdag, intygar på heder och samvete.

Kalmar den 14 januari 1895.

A. Engdahl,
Lasarettsläkare.

Herrar *Almström* och *Almgren, Oscar*, anmälde, att de infunnit sig vid riksdagen.

Herr talmannen och kammarens ledamöter afgingo kl. 10,50 f. m. till storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af komministern i Maria Magdalena församling *S. Nilson*. Efter gudstjenstens slut begaf kammaren sig till rikssalen, der äfven Andra Kammaren infann sig.

Hans Maj:t Konungen öppnade riksdagen med det i protokolls-bihanget införda tal, hvarefter hans excellens herr statsministern *Boström* uppläste Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit.

Herr talmannen framträdde derpå och yttrade:

Allernädigste Konung! Då ett nytt riksmöte nu åter börjas, framträder Riksdagens Första kammare inför Eders Kongl. Maj:t för att frambära uttrycken af sin undersåtliga vördnad och upprigtiga tillgifvenhet.

Vid högtider, som under det sistförflutna året allmänt firats i vårt land, har *Gustaf II Adolfs* stora personlighet i minnet återkallats och i sammanhang dermed de för alla tider betydelsefulla tilldragelser, som fästa sig vid hans namn. Nationen har värmt sitt hjerta vid detta minne, och det allmänna deltagandet visar, att det ideella icke förlorat sin magt, utan att känslan för det stora och ädla i menskligheten fortlevver hos det nuvarande släktet i sin fulla styrka.

Hvarje tid har sin uppgift; den nuvarande tidens är en annan än den förgångnas, men det hafva de gemensamt, att de icke kunna fyllas utan allvar, offervillighet och fosterlandskärlek.

Under året har genom öppnandet af den norra stambanan till Boden äfven den nordligare delen af vårt vidsträckta land kommit i

jernvägsförbindelse med det öfriga landet. En handling af rättvisa och statskloket, hvarom meningarne nu icke torde vara delade, har dermed blifvit utförd, och de gagnande verkningarna skola icke uteblifva.

Nedkallande Guds välsignelse öfver Konung och konungahus, anholder Riksdagens Första Kammare att i Eders Kongl. Maj:ts nåd och ynnest fortfarande få vara innesluten.

Sedan Andra Kammarens talman derpå i denna kammares namn framfört dess undersåttliga vördnad till Hans Maj:t Konungen,ingo talmännen hvardera mottaga ett exemplar af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof, hvarefter ceremonien å rikssalen afslutades och Första Kammaren enligt beslut, fattadt före aftågandet från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från rikssalen kl. 1 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.